

**miljöpartiet
de gröna**

Knivsta

2023-09-19

**Miljöpartiets tilläggs- och ändrings-
yrkanden på kommunstyrelsens förslag till
mål och budget för 2024 inklusive ramar
för 2025-2027**

Tilläggsyrkanden

Nya inriktningsmål och indikatorer för Knivstas övergripande målsättning på klimatområdet

Inriktningsmål

Knivsta ska vara en föregångare med att skapa en långsiktigt hållbar kommun

Knivsta ska öka takten i arbetet med att åstadkomma en hållbar utveckling, med en tydlig ambitionen att

- 1. nå klimatmålen, bland annat genom att minska våra samlade koldioxidutsläpp,*
- 2. rusta Knivsta inför kommande klimatförändringar,*
- 3. genomföra insatser som gynnar den biologiska mångfalden.*

Indikatorer

- 1. En lämplig indikator för målsättning 1 är att årligen följa upp och redovisa de energirelaterade utsläppen i Knivsta och hur dessa förhåller sig till Parisavtalets målsättning. Knivstas koldioxidbudget behöver bli ett effektivt styrinstrument. Enligt en aktuell rapport från Klimatkollen så handlar det om en årlig procentuell utsläppsminskning på minst 23 % som krävs för att Knivsta inte ska överskrida sin koldioxidbudget.*
- 2. Förslag på indikatorer för målsättning 2 är andel etablerade våtmarksområden samt andel hårdgjorda ytor och bevarande/nyplantering av skuggande träd i centrala delar av Knivsta.*
- 3. Som lämpliga indikatorer för målsättning 3 föreslår Miljöpartiet förändringar i areal grönområden som bevaras och hävdas, till exempel genom upplåtande av kommunal mark för bete, samt andel mark som skyddas i form av naturreservat. Miljöpartiet föreslår vidare att andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet används som indikator för att beskriva en viktig del i kommunens insatser för att gynna biologisk mångfald inom livsmedelsproduktionen. Mot bakgrund av regional upphandlingssamverkan får det även betydelse för närproducerade livsmedel.*

Kommentarer

Många kommuner har förstått att deras kärnverksamhet inom skola, vård och omsorg nu behöver kompletteras med ett klimatstrategiskt arbete för att bättre kunna möta framtida hot som till exempel kritiska väderhändelser. Sommaren 2023 har med all tydlighet visat på vikten av att ha beredskap för konsekvenserna av sådana händelser. I Europa har vi bland annat kunnat se

Miljöpartiets tilläggs- och ändringsyrkanden på kommunstyrelsens förslag till mål och budget för 2024 inklusive ramar för 2025-2027

omfattande värmeböljor och bränder med katastrofala följder. I Sverige har det hittills främst handlat om kraftiga skyfall med höga vattennivåer som lokalt fått stora konsekvenser för både infrastruktur och för enskilda. Flera kommuner arbetar nu med att ta fram eller utveckla sina handlingsplaner för klimatanpassning. Ett exempel är Mörbylånga som gjort ett tematiskt tillägg till översiktsplanen för dagvatten och skyfall. Det finns möjlighet att söka medel för detta viktiga arbetet genom MSB. I Kommunstyrelsens förslag till mål och budget saknas för närvarande tydliga inriktningsmål på detta område för Knivsta. Miljöpartiet anser att en budget inklusive målsättningar och ramar som sträcker sig till 2028 måste visa på en större ambition för de risker som klimathot kan utgöra för Knivstas framtid. Klimatförändringarna berör kommunens alla ansvarområden och Miljöpartiet ser därför gärna att man försöker åstadkomma en bred överenskommelse mellan alla seriösa partier så att vi kan agera gemensamt och konsekvent inför de utmaningar vi står inför. Det räcker inte med att bara hänvisa till andra dokument, såsom kommunens Risk- och sårbarhetsanalys för kommande år, eller att Knivsta ställer sig bakom det regionala hållbarhetslöftet med åtgärdsprogram för minskad klimatpåverkan. Det är viktigt att Knivsta har egna inriktningsmål som tydligare redovisar kommunens ambitioner att åstadkomma en hållbar utveckling.

Miljöpartiet föreslår att Knivsta antar särskilda inriktningsmål för att dels nå klimatmålen genom att minska växthusgasutsläppen och dels för att kontinuerlig anpassa oss till det förändrade klimatet. Det behövs en handlingsplan för klimatanpassning som tydligt talar om vad som är angeläget att göra på kort och på lång sikt. Vi behöver bland annat ta hänsyn till ett förändrat klimat i den fysiska planeringen.

Knivstas koldioxidbudget, för perioden 2020-2040, behöver uppdateras och bli ett effektivt styrinstrument för att åstadkomma minskade växthusgasutsläpp. Knivsta bör ha ett inriktningsmål som kopplar till koldioxidbudgeten där de energirelaterade utsläppen årligen följs upp och redovisas på ett betydligt tydligare sätt än idag. Det är inte minst viktigt av pedagogiska skäl att en sådan redovisning blir mer allmänt känd. I dag är det få av Knivstas innevånare som känner till att det finns en koldioxidbudget och än färre vet vad den innehåller, t ex vilka aspekter som har störst betydelse för att minska utsläppen. De största klimatpåverkande utsläppen i länet kommer från transport-, energi- och jordbrukssektorn. Utsläppen från transportsektorn kommer främst från personbilar. Så långt det är möjligt bör redovisningen ange vad kommunen har rådighet över och vad enskilda och företag kan påverka. Enligt en aktuell rapport från Klimatkollen så behöver vi uppnå en årlig procentuell utsläppsminskning på minst 23 % för att Knivsta inte ska överskrida sin koldioxidbudget.

När det gäller insatser som gynnar den biologiska mångfalden spelar bevarandet och hävd av grönområden stor roll. Mer mark behöver skyddas i form av naturreservat. Bete på kommunal mark bör underlättas och utökas. Miljöpartiet föreslår vidare att andelen ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet bör öka och nå minst samma nivå som regeringens målsättning om den offentliga livsmedelskonsumtionen av ekologiska livsmedel 2030. Upphandling av ekologisk mat spelar en viktig roll för att öka omfattningen av ekologisk odling, vilket bland annat har betydelse för att främja den biologiska mångfalden. Det är en klar fördel om en stor del av de ekologiska livsmedlen dessutom är närproducerade.

Nya inriktningsmål och indikatorer för en hållbar stadsbebyggelse

Inriktningsmål

1. Knivsta ska säkerställa en hållbar stadsbebyggelse.
2. Solceller ska finnas på alla nya byggnader, med teknisk och ekonomisk förutsättning, samt på bostadshus som genomgår en större renovering.

Indikatorer

1. Målsättning 1 följs upp med en indikator som redovisar andel försåld kommunal mark för byggnation som åtföljs av krav på miljö- och klimativänligt byggande och på byggnadernas utseende.
2. Målsättning 2 följs upp med lämplig indikator som redovisar andelen tak med solceller på nya respektive renoverade byggnader.

Kommentarer

Miljöpartiet anser att nybyggnation ska ske med hållbara materialval och att kommunens krav på byggnadernas utseende ska göra Knivsta till en trivsammare och grönare stad att leva i. För att åstadkomma detta bör Knivsta använda särskilda villkor vid försäljning av kommunal mark så att hållbarhetsaspekterna får en mer framskjuten roll när kommunen utvecklas. Det viktiga är att sådana villkor i avtalen förenas med kännbara viten för byggherren om de inte efterlevs. Denna möjlighet har hittills inte använts av Knivsta.

När det gäller målsättningarna för solceller på tak så sammanfaller de med förslaget om revidering av direktivet om byggnaders energiprestanda (EPBD), som nu är inne i slutförhandlingar inför antagande inom EU.

Ändringsyrkanden

Tydligare inriktningsmål och indikator om att barngruppernas storlek ska minska

Inriktningsmål

Barngruppernas storlek i förskolan ska minska och inte överskrida Skolverkets riktlinjer senast 2027.

Indikator

Andel av de åldersindelade barngrupperna i Knivstas förskolor som är större än 12 för barn i åldern 1-3 år respektive 9-15 för barn i åldern 4-5 år, ska användas som indikator.

Kommentarer

Miljöpartiet välkomnar inriktningsmålet om att barngruppernas storlek ska minska. För att kunna följa denna målsättning på ett meningsfullt sätt föreslår Miljöpartiet en tydligare målformulering och indikator. Enligt Skolverkets riktlinjer bör barngrupperna i förskolan för 1-3-åringar inte vara större än 12 barn. För lite äldre barn är rekommendationen max 15 barn per grupp. Enligt den senaste statistiken från Skolverket (hösten 2022) bestod den genomsnittliga barngruppen i Knivsta för 1-3 åringar av 11,8 barn och för 4-6-åringar av 16,9 barn.

Budget 2024

Knivsta bör utnyttja den resultatutjämningsreserv som just är avsedd att, under vissa villkor, kunna användas under tider med sämre ekonomisk tillväxt. Förutom att motverka kraftiga nedskärningar i kärnverksamheten, det vill säga vård, skola och omsorg, så är det viktigt att inte senarelägga planerna på en cykelväg från Vassunda till Flottsund utmed väg 255. Att senarelägga dessa planer riskerar att göra projektet dyrare att genomföra och innebär också att den eftersatta trafiksäkerheten för cyklister och gående på sträckan förlängs.

En långsiktig ekonomi i balans

Knivsta kommun bör öppna för tomträtter som alternativ till utförsäljning av kommunal mark vid nybyggnation. Tomträtter kan förbättra kommunens ekonomiska uthållighet genom en större långsiktighet och förutsägbarhet för den kommunala budgeten. Det minskar känsligheten för ekonomiska omvärldsförändringar. En annan fördel med tomträtter är att det öppnar upp för mindre entreprenörer, t ex kooperativa hyresrätter att etablera sig eftersom det inte krävs en större markinvestering. Det kan därmed även underlätta för lokala aktörer att etablera sig och utvecklas i kommunen.